



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU  
Područni ured Krapina

---

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA STRANKA PRAVA  
DR. ANTE STARČEVIĆ

Krapina, studeni 2015.

## SADRŽAJ

stranica

---

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2014.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Nalaz za 2014.	12
III.	MIŠLJENJE	20



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU  
Područni ured Krapina

---

KLASA: 041-01/15-03/35  
URBROJ: 613-04-15-8

Krapina, 30. studenoga 2015.

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI  
HRVATSKE STRANKE PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ  
ZA 2014.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11) i Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske stranke prava dr. Ante Starčević (dalje u tekstu: Stranka) za 2014.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 15. rujna do 30. studenoga 2015.

## I. PODACI O STRANCI

### Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Svojestvo pravne osobe, Stranka je stekla u listopadu 2009. upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo uprave. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Čulinečka 119. Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom, a rad i djelovanje Stranke su javni.

Prema Statutu, Stranka je demokratska politička stranka koja se zalaže za slobodu i boljitak hrvatskog naroda i svih hrvatskih građana koji poštuju Republiku Hrvatsku. Baštini temeljna pravaška načela koja je postavio dr. Ante Starčević u 19. stoljeću. Domovinski rat smatra temeljem na kojem je izgrađena suvremena, samostalna Republika Hrvatska te duboko poštuje zasluge hrvatskih branitelja, koji su u Domovinskom ratu očuvali Hrvatsku državu i oslobodili područja okupirana u srpskoj agresiji. Stranka je suvremena, domoljubna, nacionalna i državotvorna stranka koja zastupa interese svih društvenih slojeva te se zalaže za pravnu i socijalnu državu. Zalaže se za pravnu državu kao glavni uvjet i oslonac svake demokratske države. Za ostvarivanje svojih političkih ciljeva bori se mirnim i demokratskim sredstvima. Ostvaruje prihode od članarina, darova, legata, dobrovoljnih priloga te organiziranjem priredbi.

Dugoročni program Stranke donio je Glavni stan Stranke u veljači 2010. Temelji se na izvornom pravaškom nauku, načelima demokracije, prava i slobode svake osobe zasnovanih na zaštiti ćudoređa i javnog poretka, socijalnoj državi koja se brine o svim, a posebno najugroženijim slojevima društva.

Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke, a donesen je u lipnju 2013. i prosincu 2014. Statutom su uređeni i utvrđeni naziv, znak, sjedište i ciljevi Stranke, način informiranja javnosti, načela djelovanja, prava i obaveze članova, ustrojstvo, tijela upravljanja (način njihova izbora i opoziva, imenovanja i smjenjivanja, trajanje mandata), sredstva za rad te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Uz Statut i program, doneseni su i drugi opći akti (Poslovnik o radu Glavnog stana, Pravilnik o financijsko-materijalnom poslovanju i Poslovnik o radu Stranke), kojima je uređeno poslovanje Stranke.

Stranka nije donijela kodeks etike. Pravila ponašanja uređena su Statutom, koji je javno objavljen i tiskan te distribuiran svim podružnicama Stranke. Članovi Stranke dužni su se međusobno poštivati, širiti slogu i ljubav među hrvatskim narodom te mu služiti za uzor. Oblici povrede službene dužnosti vezane uz neetično ponašanje odnose se na povredu odredbi Statuta ili rad suprotan temeljnim načelima Stranke. Slučajeve neprihvatljivog ponašanja, ukoliko bi do njih došlo, rješavaju sudovi časti Stranke. Oblici povrede službene dužnosti vezane uz neetično ponašanje u Stranci nisu utvrđeni. Stranka do konca 2014. nije organizirala seminare niti druge oblike izobrazbe za promidžbu primjene visokih etičkih standarda.

Stranka se sastoji od temeljnih organizacijskih jedinica, odnosno ogranaka, općinskih i gradskih podružnica, Županijskih vijeća, Gradskog vijeća grada Zagreba i organizacija u inozemstvu. Osim toga, Stranka ima dobni oblik organiziranja članstva i to Klub mladih Starčevićanaca čiji su članovi u dobi od 16 do 30 godina starosti te Klub žena Starčevićanki. Temeljna ustrojstvena jedinica Stranke je podružnica. Osniva se na području jednog grada ili općine, odnosno na području gradske četvrti u Gradu Zagrebu. Ustrojene su 123 podružnice.

Središnja tijela Stranke su Sabor, Konvencija, Glavni stan, Predsjednik, zamjenik Predsjednika, Predsjedništvo, Tajništvo, Glavni tajnik, Politički tajnik, Međunarodni tajnik, Nadzorni odbor i Časni sud. Mandat članova tijela je četiri godine. Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik i zamjenik Predsjednika Stranke.

Sabor je najviše tijelo Stranke, a čine ga izaslanici izabrani u podružnicama. Sabor bira i razrješava Predsjednika, zamjenika Predsjednika i pet dopredsjednika, članove Predsjedništva, Glavnog tajnika i zamjenika, Političkog tajnika, Međunarodnog tajnika, predsjednika Glavnog stana te članove Nadzornog odbora i Časnog suda. Utvrđuje ciljeve i politiku, donosi i mijenja Program i Statut, Poslovnik o radu, osniva i raspušta odbore i povjerenstva, usvaja himnu Stranke, daje obvezna tumačenja svih akata koje donosi te obavlja i druge poslove koji su mu povjereni zakonom i Statutom. Sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a obavezno u roku šest mjeseci nakon provedenih izbora za Hrvatski sabor.

Konvenciju čine svi članovi Glavnog stana, članovi Predsjedništva te svi predsjednici podružnica. Ima iste ovlasti kao i Sabor Stranke, osim ovlasti izbora dužnosnika koji se biraju na Saboru Stranke te izmjene i dopune Statuta.

Glavni stan je najviše političko tijelo između dva zasjedanja Sabora. Donosi političku strategiju, osniva i raspušta Klubove mladih Starčevićanaca i žena Starčevićanki, stručne savjete, pročelnništva, odbore i povjerenstva, utvrđuje organizacijski ustroj, utvrđuje iznos članarine za tekuću godinu te obavlja i druge zadaće koje su mu povjerene Statutom.

Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku uz zamjenika Predsjednika, potpisuje akte koje donosi Glavni stan, Konvencija i Sabor, priseže Saboru, saziva i predsjedava Predsjedništvu, predlaže kandidate za zastupnike u Hrvatski sabor i kandidate za predstavnike u međunarodnim institucijama. Predsjednica Stranke do 3. studenoga 2014. bila je Ruža Tomašić kada je podnijela neopozivu ostavku. Na izvanrednom saboru Stranke održanom 13. prosinca 2014., za Predsjednika Stranke izabran je Ivan Tepeš, koji je bio zamjenik Predsjednice. Zamjenik Predsjednika predstavlja i zastupa Stranku uz Predsjednika Stranke, zamjenjuje Predsjednika u slučaju spriječenosti te u slučaju prestanka članstva Predsjednika Stranke, preuzima dužnost vršitelja do zasjedanja Sabora Stranke.

Predsjedništvo je najviše izvršno tijelo Stranke. Donosi provedbene, političke i druge odluke (financijski plan i godišnji program rada), provodi odluke Glavnog stana, saziva Konvenciju i Sabor Stranke, usklađuje rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru i članova Vlade Republike Hrvatske, prati i usklađuje rad Županijskih vijeća Stranke, osniva stručna povjerenstva, donosi poslovnik o radu svih tijela i priprema izbornu kampanju.

Zbog postizanja bolje učinkovitosti u ostvarivanju političkih ciljeva Stranke utvrđenih u temeljnim načelima i drugim načelima Stranke, Glavni tajnik Stranke dužan je ustrojiti Tajništvo Stranke koje uz zamjenika Glavnog tajnika, Međunarodnog tajnika i Političkog tajnika u sebi mora sadržavati osobe zadužene za organizacijsko-tehničke poslove, komercijalno-financijske poslove, kontakte s medijima, uređenje web-stranice i druge poslove prema potrebama Stranke.

Glavni tajnik organizira, koordinira i upravlja poslovima Tajništva, priprema sjednice Sabora, Glavnog stana i Predsjedništva Stranke te osigurava provođenje odluka, pruža stručnu pomoć ograncima, općinskim, gradskim, županijskim i drugim organizacijama i obavlja druge dužnosti predviđene Statutom. Glavni tajnik Stranke je Pero Ćorić.

Politički tajnik priprema zauzimanje političkih stavova i brine se o ostvarivanju politike i programa Stranke na svim razinama, povezuje se s drugim političkim strankama radi ostvarivanja političkih stajališta Stranke, u javnosti predstavlja stranačku politiku i politička stajališta Stranke u cijelosti te obavlja druge poslove po potrebi Stranke.

Međunarodni tajnik koordinira međunarodne aktivnosti Stranke i o njima redovito izvještava Predsjedništvo i Tajništvo Stranke.

Nadzorni odbor nadzire poslovanje svih organizacija i tijela Stranke, a sve odgovorne osobe dužne su mu omogućiti uvid u financijsko poslovanje i poslovne knjige. Dužan je podnijeti redovito godišnje izvješće Glavnom stanu i Saboru Stranke između dva zasjedanja Sabora.

Časni sud čine predsjednik i dva člana koje bira Sabor Stranke, a odluke donosi većinom glasova članova kvoruma. U prvom stupnju provodi stegovni postupak protiv članova središnjih tijela Stranke, a u drugom stupnju donosi odluke o žalbi na odluke Časnog suda županijskih vijeća Stranke.

Koncem 2014. Stranka je imala četiri zaposlenika.

## **Planiranje**

Financijski plan donesen je koncem 2014. Ukupni prihodi planirani su u iznosu 1.635.501,00 kn, a rashodi u iznosu 1.157.009,00 kn. Planirani su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 358.000,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 1.110.000,00 kn, od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 110.000,00 kn, od članarina u iznosu 57.000,00 kn te od imovine u iznosu 501,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu 927.320,00 kn, rashode za radnike u iznosu 141.880,00 kn, financijske rashode u iznosu 52.790,00 kn te na rashode za amortizaciju u iznosu 35.019,00 kn.

Godišnji program rada donesen je koncem prosinca 2014. Programom su planirane unutarstranačke aktivnosti (promicanje stavova i načela Stranke, aktivniji rad na osnivanju temeljnih organizacijskih aktivnosti, aktivniji rad na širenju članstva, organizacija konferencija, okruglih stolova i javnih tribina, sudjelovanje u kulturnim, sportskim i drugim javnim događajima, obilježavanje važnih stranačkih datuma i obljetnica, organiziranje aktivnosti u cilju aktivnijeg djelovanja iseljništva te druge aktivnosti) i izvanredne aktivnosti (organiziranje humanitarnih i sportskih aktivnosti te sudjelovanje u aktivnostima udruga koje imaju za cilj prevenciju i suzbijanje zloupotrebe opojnih sredstava, zaštitu djece i žena od nasilja, pomoć starim i nemoćnima).

## Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje i dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku.

Financijski izvještaji za 2014. te godišnje i polugodišnje Izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) u novcu od pravnih i fizičkih osoba, godišnji program rada i financijski plan objavljeni su na web-stranici Stranke.

### a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2014., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 2.014.771,00 kn, što je za 374.248,00 kn ili 22,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi, u odnosu na planirane veći su za 379.270,00 kn ili 23,2 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

#### Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2013.	Ostvareno za 2014.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	358.298,00	358.298,00	100,0
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1.115.429,00	1.566.766,00	140,5
3.	Prihodi od članarina	57.466,00	82.750,00	144,0
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	108.829,00	6.102,00	5,6
5.	Drugi prihodi	501,00	855,00	170,7
	<b>Ukupno</b>	<b>1.640.523,00</b>	<b>2.014.771,00</b>	<b>122,8</b>

Vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su ostvareni za 451.337,00 kn ili 40,5 % više u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja broja vijećnika u predstavničkim tijelima (nakon lokalnih izbora u 2013.), za koje su sredstva uplaćena u 2014. Vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na prihode od donacija koji su ostvareni za 102.727,00 kn ili 94,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

#### - Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu 358.298,00 kn, što je 17,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2014., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav u prosincu 2013.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista. Stranka je navedene prihode ostvarila uplatama na žiro račun za jednog zastupnika u Saboru.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu 1.566.766,00 kn, što je 77,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te na temelju pojedinačnih odluka predstavničkih tijela o financiranju Stranke. Odnose se na prihode iz županijskih proračuna u iznosu 841.122,00 kn, gradskih proračuna u iznosu 613.559,00 kn, općinskih proračuna u iznosu 107.080,00 kn te povrat sredstava političke stranke u iznosu 5.005,00 kn. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista. Stranka u predstavničkim tijelima 120 općina, gradova i županija ima 215 vijećnika. Odluke o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovu raspodjelu zatražila je od svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a povratno je dobila 28 odluka (92 odluke nisu dostavljene).

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina ostvareni su u iznosu 82.750,00 kn, što je 4,1 % ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 25.264,00 kn ili 44,0 %. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Odlukom Glavnog stana iz siječnja 2012., određena je članarina za članove Stranke u iznosu od 10,00 kn do 50,00 kn, za predsjednike podružnica u iznosu 100,00 kn, za članove Glavnog stana, predsjednike Županijskih vijeća i druge vijećnike u iznosu 300,00 kn i za članove Predsjedništva i druge visoke stranačke dužnosnike koji tu dužnost obavljaju profesionalno i za članove upravnih vijeća i nadzornih odbora, koji za isto primaju naknadu, a u njima se nalaze iz stranačkih kvota u iznosu 1.000,00 kn. Koncem 2014., Stranka je imala 14 825 članova. Prema izdanim potvrdama, evidentirano je 1 250 uplata članarina. U skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), Stranka je vodila evidencije o primljenim članarinama u 2014. (obrazac E-G i obrazac E-M).

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 6.102,00 kn, što je 0,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od jedinica lokalne samouprave u čijim predstavničkim i izvršnim tijelima Stranka ima članove u iznosu 5.300,00 kn, koji nisu donacije i trebali su biti evidentirani na računu prihoda iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dvije fizičke osobe u iznosu 500,00 kn i na dobrovoljni prilog (donaciju) u obliku proizvoda od pravne osobe u iznosu 302,00 kn (odnosi se na donaciju proizvoda iz svibnja 2013. i trebala je biti evidentirana u prihodima od dobrovoljnih priloga (donacija) u 2013).



Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu u iznosu 500,00 kn izdane su potvrde o primitku donacije, dok za donaciju primljenu u naravi nije izdana potvrda. Za donaciju u obliku proizvoda (302,00 kn) pravna osoba ispostavila je račun. Stranka je vodila evidenciju o primljenim donacijama. Podaci iskazani u Izvješću o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke (u Izvješću, donacije su iskazane u iznosu 5.800,00 kn, a u poslovnim knjigama evidentirane su u iznosu 6.102,00 kn).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2014., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 2.106.782,00 kn, što je za 937.167,00 kn ili 80,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi, u odnosu na planirane veći su za 949.773,00 ili 82,1 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2013.	Ostvareno za 2014.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	141.880,00	308.621,00	217,5
2.	Materijalni rashodi	934.832,00	1.640.061,00	175,4
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	375.863,00	293.880,00	78,2
2.2.	Drugi materijalni rashodi	558.969,00	1.346.181,00	240,8
3.	Rashodi amortizacije	35.019,00	43.373,00	123,9
4.	Financijski rashodi	52.884,00	34.415,00	65,1
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	5.000,00	80.312,00	1.606,2
	Ukupno	1.169.615,00	2.106.782,00	180,1
	Višak prihoda	470.908,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	92.011,00	-

Vrijednosno značajnije povećanje rashoda odnosi se na druge materijalne rashode koji su ostvareni za 787.212,00 kn ili 140,8 % više i rashode za zaposlene koji su ostvareni za 166.741,00 kn ili 117,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Drugi materijalni rashodi veći su zbog iskazivanja rashoda za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima (u prethodnom razdoblju nisu ostvareni) i zbog iskazivanja rashoda prema računima iz 2012. i 2013. Rashodi za zaposlene povećani su zbog povećanja broja zaposlenih.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 308.621,00 kn, što je 14,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na bruto plaće u iznosu 264.471,00 kn i doprinose na plaće u iznosu 44.150,00 kn. Koncem 2014. Stranka ima četiri zaposlenika. Visina plaće određena je ugovorima i dodacima ugovoru o radu, zaključenima sa zaposlenicima (jedan u 2010. i tri u srpnju i studenome 2013.), na neodređeno vrijeme. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu sa zakonima i drugim propisima i evidentirane su u poslovnim knjigama na propisani način.

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu 293.880,00 kn, što je 13,9 % ukupno ostvarenih rashoda.

Odnose se na nabavu promidžbenog materijala i usluga (tisak letaka, privjesaka, čestitki, kapa, majica, olovaka, nabavu vode, plakata, upaljača i usluge oglašavanja) u iznosu 208.298,00 kn, doznaku političkoj stranci prema koalicijskom sporazumu u iznosu 39.000,00 kn, na rashode bez priložene dokumentacije u iznosu 25.457,00 kn te na rashode za najam prostora i rasvjetu za organizaciju skupa u iznosu 21.125,00 kn.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 1.346.181,00 kn, što je 63,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 744.190,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 295.450,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 210.500,00 kn te na naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima u iznosu 96.041,00 kn.

Rashodi za usluge u iznosu 744.190,00 kn, odnose se na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 278.510,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 211.680,00 kn, druge usluge u iznosu 142.327,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 39.187,00 kn, komunalne usluge u iznosu 39.013,00 kn, računalne usluge u iznosu 15.448,00 kn, rashode za koje nije priložena dokumentacija u iznosu 15.182,00 kn i usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 2.843,00 kn.

Rashodi za materijal i energiju u iznosu 295.450,00 kn, odnose se na rashode za energiju u iznosu 108.158,00 kn, uredski materijal u iznosu 98.495,00 kn te na materijal i sirovine u iznosu 88.797,00 kn.

Rashodi za druge nespomenute materijalne rashode ostvareni u iznosu 210.500,00 kn, odnose se na rashode za reprezentaciju u iznosu 197.734,00 kn, premija osiguranja prijevoznog sredstva u iznosu 10.876,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 1.810,00 kn te članarine u iznosu 80,00 kn.

Rashodi za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima i povjerenstvima ostvareni su u iznosu 96.041,00 kn (u 2013. nisu ostvareni). Odnose se na naknade troškova službenih putovanja (noćenje, cestarine, parkiranje) u iznosu 79.248,00 kn i naknade troškova za korištenje privatnog auta u službene svrhe u iznosu 16.793,00 kn.

- Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu 43.373,00 kn, što je 2,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na amortizaciju uredske opreme i namještaja, računalne opreme i osobnog automobila. Vrijednosno značajniji obračun amortizacije odnosi se na amortizaciju službenog osobnog automobila u iznosu 32.980,00 kn.

- Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu 34.415,00 kn, što je 1,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kamate za primljene kredite i zajmove u iznosu 20.649,00 kn (za financijski najam 12.297,00 kn i kredit poslovne banke 8.352,00 kn), usluge platnog prometa i banaka u iznosu 10.948,00 kn, rashode za koje nije priložena dokumentacija u iznosu 2.090,00 kn te zatezne kamate u iznosu 728,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije ostvareni su u iznosu 80.312,00 kn, što je 3,8 % ukupno ostvarenih rashoda.

Odnose se na donacije za poplavljena područja u iznosu 39.323,00 kn, sredstva uplaćena političkoj stranci i kandidatu za izvanredne izbore u iznosu 18.000,00 kn (rashodi su trebali biti evidentirani na računu za promidžbu i informiranje), nabavu izvorske vode u iznosu 12.018,00 kn, donacije sportskim klubovima u iznosu 5.000,00 kn, fizičkim osobama u iznosu 4.500,00 kn i bez vjerodostojne dokumentacije u iznosu 1.471,00 kn.

- Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2014. iznosio je 92.011,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 204.902,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 112.891,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2014., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 429.729,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2014.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2014.	31. prosinca 2014.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	192.024,00	210.603,00	109,7
2.	Financijska imovina	432.931,00	219.126,00	50,6
2.1.	Novac u banci i blagajni	412.012,00	136.207,00	33,1
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i drugo	919,00	919,00	100,0
2.3.	Zajmovi	20.000,00	0,00	-
2.4.	Potraživanja za prihode	0,00	82.000,00	-
	Ukupno imovina	624.955,00	429.729,00	68,8
3.	Obveze	420.053,00	316.838,00	75,4
3.1.	Obveze za rashode	123.980,00	184.631,00	148,9
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	296.073,00	132.207,00	44,7
4.	Vlastiti izvori	204.902,00	112.891,00	55,1
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	624.955,00	429.729,00	68,8

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2014., manja je za 195.226,00 kn ili 31,2 % u odnosu na stanje iskazano početkom 2014. Smanjenje vrijednosti imovine i obveza odnosi se na smanjenje novčanih sredstava, zajmova te smanjenje obveza radi otplate kredita poslovnoj banci.

Vrijednost nefinancijske imovine odnosi se na prijevozno sredstvo (službeni osobni automobil) u iznosu 164.900,00 kn, uredsku opremu i namještaj u iznosu 106.245,00 kn, komunikacijsku opremu u iznosu 28.112,00 kn, opremu za druge namjene u iznosu 13.000,00 kn te na ispravak vrijednosti dugotrajne imovine u iznosu 101.654,00 kn.

Vrijednost financijske imovine odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu 136.207,00 kn i potraživanja u iznosu 82.919,00 kn.

Potraživanja su u odnosu na prethodno razdoblje veća za 82.000,00 kn, a odnose se na potraživanja od dva trgovačka društva (za neobavljene radove na uređenju poslovnog prostora i neisporučenu robu).

Obveze u iznosu 316.838,00 kn odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu 158.887,00 kn, za financijski najam u iznosu 132.207,00 kn te na obveze prema zaposlenima u iznosu 25.744,00 kn. U odnosu na prethodno razdoblje manje su za 103.215,00 kn ili 24,6 %, najvećim dijelom zbog prijevremene otplate kredita (obveze za kredite smanjene su za 163.866,00 kn ili 55,3 %). Obveze prema dobavljačima povećane su za 59.688,00 kn ili 60,2 % u odnosu na prethodno razdoblje. Vrijednosno značajnije obveze odnose se na obveze za tiskarske usluge, usluge najma, usluge noćenja te ugostiteljske usluge. Stranka nije ustrojila evidenciju obveza prema dospelosti. Obveze prema dobavljačima, do konca rujna 2015., plaćene su u iznosu 102.711,00 kn ili 64,6 %.

Vlastiti izvori u iznosu 112.891,00 kn odnose se na višak prihoda.

## II. REVIZIJA ZA 2014.

### Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

### Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera knjige blagajne, ulaznih računa, vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također je obavljena provjera plaćanja putem izvoda te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori s Predsjednikom Stranke, osobom ovlaštenom za stručne poslove financijsko-materijalne kontrole dokumentacije te administrativnim tajnikom Stranke. Provjereno je, jesu li financijski izvještaji i Izvješće o donacijama za potporu političkog djelovanja objavljeni na web-stranici Stranke te da li su objavljeni podaci istovjetni s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

## Nalaz za 2014.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013., sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i rashodi te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom za 2014. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013., sustav unutarnjih kontrola te planiranje i računovodstveno poslovanje.

### 1. Izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013.

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2013., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje. Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Nepravilnosti se odnose na donošenje kodeksa etike te na dobrovoljne priloge (donacije) za usluge fizičkih i pravnih osoba za koje nisu pribavljeni računi na kojima treba navesti vrijednosti usluga te da ne podliježu naplati.

Revizijom za 2014. je utvrđeno prema kojem nalogu je postupljeno, a prema kojoj preporuci nije postupljeno.

Nalog prema kojem je postupljeno:

- za dobrovoljni prilog (donaciju) pravne osobe, u naravi, priložen je račun u kojem je navedena vrijednost proizvoda i da ne podliježe naplati.

Preporuka prema kojoj nije postupljeno:

- etički kodeks nije donesen.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danoj preporuci Državnog ureda za reviziju.

1.2. *Stranka prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju te navodi da će etički kodeks biti stavljen u proceduru donošenja do konca 2015.*

### 2. Sustav unutarnjih kontrola

2.1. Sustav unutarnjih kontrola osigurava ekonomično i učinkovito ostvarivanje ciljeva poslovanja, poštivanje zakonske regulative, sprječavanje i otkrivanje pogrešaka, kvalitetu računovodstvenih podataka, pravodobno pružanje financijskih i rukovodnih informacija te povećava odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom. Za organizaciju i provođenje sustava unutarnjih kontrola, odgovoran je zakonski zastupnik Stranke. Početkom studenoga 2014., Predsjednica Stranke dala je neopozivu ostavku, a novi Predsjednik izabran je sredinom prosinca 2014. Prema izjavi Predsjednika, primopredaja poslova i dokumentacije nije obavljena.

U prosincu 2014. obavljena je neovisna revizija poslovanja Stranke kojom su utvrđene nepravilnosti u blagajničkom poslovanju, evidentiranju službenih putovanja bez putnih naloga i ostvarivanju prihoda od članarina. Stranka je donijela Pravilnik o financijsko-materijalnom poslovanju tijekom 2012., kojim je, između ostaloga, utvrđeno da se financijsko-materijalno poslovanje obavlja u tajništvu, za Stranku u cjelini, a odgovoran je Predsjednik Stranke. Predsjedništvo Stranke je za stručne poslove financijsko-materijalne kontrole dokumentacije, ranijih godina, imenovalo zamjenika Glavnog tajnika Stranke, a novo rukovodstvo za obavljanje navedenih poslova imenovalo je Predsjednicu Kluba žena Starčevićanki. Prema odredbama spomenutog Pravilnika, sve materijalno-financijske dokumente kojima se stvaraju financijske obveze potpisuje Predsjednik Stranke, uz prethodno pregledavanje i potpisivanje od osobe zadužene za komercijalno-financijske poslove. Pojedini ulazni računi nisu kontrolirani, a u pojedinim slučajevima poslovne promjene su evidentirane u poslovnim knjigama bez dokumentacije ili bez vjerodostojne dokumentacije. Vođenje poslovnih knjiga i izrada financijskih izvještaja tijekom 2014. povjereni su knjigovodstvenom servisu. Poslovne knjige nisu uredno vođene, a financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i financijskog poslovanja Stranke. Za nadzor nad materijalno-financijskim poslovanjem nadležan je i Nadzorni odbor, koji prema odredbama Statuta najmanje četiri puta godišnje treba obaviti nadzor, a jednom godišnje o svojim nalazima podnijeti izvješće Glavnom stanu, što za 2014. nije obavljeno. Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Posljedica slabosti sustava unutarnjih kontrola su nepravilnosti vezane uz planiranje i računovodstveno poslovanje (financijski plan i godišnji program rada, poslovne knjige, financijski izvještaji, popis imovine i obveza i novčana sredstva).

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkoviti sustav unutarnjih kontrola radi osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i osiguranja kvalitete financijskog-materijalnog poslovanja u skladu s Pravilnikom o financijsko-materijalnom poslovanju Stranke.

2.2. *Stranka prihvaća preporuku vezanu uz ustroj učinkovitog sustava unutarnjih kontrola. U očitovanju navodi da će sustav unutarnjih kontrola detaljno urediti u okviru Izmjena i dopuna Pravilnika o financijskom-materijalnom poslovanju Stranke, do konca 2015., a uspostaviti tijekom 2016.*

### 3. Planiranje i računovodstveno poslovanje

3.1. Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. U siječnju 2015. prestala je važiti Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13, 1/14 i 44/14), a stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15) te Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15) koji propisuju postupanje vezano uz računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

- Financijski plan i godišnji program rada

Financijski plan i godišnji program rada za 2014., doneseni su u prosincu 2014., nakon imenovanja novog rukovodstva Stranke i nisu doneseni pravovremeno. Odredbama članka 28. Zakona o financiranju političke aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da su stranke dužne do završetka tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za iduću kalendarsku godinu.

Financijski plan i godišnji program rada za 2014. nije usvojilo Predsjedništvo Stranke kako je utvrđeno Statutom Stranke. Prihodi su planirani u iznosu 1.635.501,00 kn i rashodi u iznosu 1.157.009,00 kn. Prihodi i rashodi nisu realno planirani, jer su prihodi ostvareni za 379.270,00 kn ili 23,2 %, a rashodi za 949.773,00 kn ili 82,1 % više od plana. U odnosu na planirane, više su ostvareni prihodi od članarina za 25.750,00 ili 45,2 % i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 456.766,00 kn ili 41,2 %, dok su prihodi od donacija ostvareni za 103.898,00 kn ili 94,5 % manje od plana. Više od plana, ostvareni su rashodi za zaposlene u iznosu 166.741,00 kn ili 117,5 %, materijalni rashodi u iznosu 712.741,00 kn ili 76,9 %, rashodi za amortizaciju u iznosu 8.354,00 kn ili 23,9 %, dok su financijski rashodi ostvareni za 18.375,00 kn ili 34,8 % manje od plana. Rashodi za donacije (pomoći) nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 80.312,00 kn.

Godišnjim programom rada, planirane su unutar stranačke aktivnosti (promicanje stavova i načela Stranke, aktivniji rad na osnivanju temeljnih organizacijskih aktivnosti, aktivniji rad na širenju članstva, organizacija konferencija, okruglih stolova i javnih tribina, sudjelovanje u kulturnim, sportskim i drugim javnim događajima, obilježavanje važnih stranačkih datuma i obljetnica, organiziranje aktivnosti u cilju aktivnijeg djelovanja iseljeništva i drugo) i izvanredne aktivnosti (organiziranje humanitarnih i sportskih aktivnosti te sudjelovanje u aktivnostima udruga koje imaju za cilj prevenciju i suzbijanje zloupotrebe opojnih sredstava, zaštitu djece i žena od nasilja, pomoć starim i nemoćnima). Godišnjim programom rada nisu utvrđena financijska sredstva potrebna za provođenje aktivnosti navedenih u programu. Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznose potrebnih sredstava te izvore financiranja za tekuću godinu, kako bi se omogućilo upravljanje i kontroliranje financijskog poslovanja Stranke.

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom, odnosno godišnjim programom rada i financijskim planom.

S obzirom da su financijski plan i godišnji program rada doneseni koncem 2014., Stranka nije pratila ostvarivanje prihoda i rashoda te trošenje financijskih sredstava i obavljanje aktivnosti u skladu s programskim aktivnostima Stranke.

Državni ured za reviziju nalaže pravovremeno donošenje financijskog plana i godišnjeg programa rada, od nadležnih tijela Stranke prema postupku propisanom Statutom. Predlaže se financijskim planom realno planirati prihode i rashode. Nalaže se godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti, izvore financiranja te pratiti ostvarenje planiranih prihoda, rashoda i aktivnosti.



- Poslovne knjige

Stranka vodi dnevnik i glavnu knjigu, a od pomoćnih knjiga, knjigu ulaznih računa i knjigu blagajne. U poslovnim knjigama, Stranka nije osigurala podatke o obvezama (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti i zateznim kamatama) te nije ustrojila evidencije putnih naloga i korištenja službenog vozila. Odredbama članka 6. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 14. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezna voditi pomoćnu knjigu financijske imovine i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti i zateznim kamatama) te evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila. Pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavke glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

U poslovnim knjigama za 2014. evidentirani su rashodi i obveze u iznosu 90.135,00 kn (za toplinsku energiju, usluge telefona, zakupa, oslikavanja, čišćenja, zaštite osoba, kopiranja, održavanja službenog auta, izradu fotografija, registraciju domene i tiskarske usluge te nabavu pića, hrane, goriva, iskaznica i druge razne robe) koji se odnose na poslovne događaje nastale tijekom 2012. i 2013., a dio evidentiranih rashoda u iznosu 37.202,00 kn plaćen je u 2013. Zbog navedenih razloga rashodi i obveze iskazane u 2014. veće su za 90.135,00 kn. Odredbama članka 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U poslovnim knjigama, na računu rashoda za druge usluge evidentirani su rashodi za financijski najam (nabava službenog automobila) u iznosu 4.520,00 kn (glavnica za studeni i prosinac 2014.). Stranka je službeni automobil putem financijskog najma nabavila u srpnju 2013. i evidentirala na računima imovine kapitalizacijom troškova nabave dugotrajne imovine i priznavanje rashoda tijekom korisnog vijeka uporabe u visini obračunane amortizacije (glavnica) te rashodima za kamate. Za 2014. obračunana je i evidentirana amortizacija službenog automobila u iznosu 32.980,00 kn. Zbog evidentiranja glavnice za financijski najam na računima rashoda (u iznosu 4.520,00 kn), rashodi i obveze za financijski najam nisu točno utvrđeni. Rashodi su veći za 4.520,00 kn (evidentirani su i putem obračuna amortizacije i prema ulaznim računima), a obveze za financijski najam evidentirane su u iznosu 132.207,00 kn umjesto u iznosu 127.687,00 kn (nisu umanjene za iznos plaćenih računa).

Osim toga, na računima obveza (za sedam dobavljača) evidentirana su koncem 2014. plaćanja u iznosu 5.780,00 kn, bez računa i bez evidentiranja rashoda. Odredbama članaka 4., 16. i 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članaka 10., 22. i 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, da su obveze neizmirena dugovanja proizašla iz prošlih događaja za čiju namjeru se očekuje odljev resursa te da se troškovi nabave dugotrajne imovine kapitaliziraju, a u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka uporabe.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirani su rashodi u iznosu 42.729,00 kn, bez dokumentacije, iz koje bi bilo vidljivo vrijeme nastanka poslovnog događaja te stvarni iznos rashoda odnosno na koju robu i usluge se rashodi odnose (na računu usluga promidžbe i informiranja 25.457,00 kn, na računu rashoda za druge usluge 15.182,00 kn te na računu rashoda za bankarske usluge i usluge platnog prometa 2.090,00 kn).

Rashodi za službena putovanja (noćenja u iznosu 81.920,00 kn, gorivo u iznosu 75.145,00 kn, avionske karte u iznosu 22.659,00 kn, cestarina u iznosu 4.609,00 kn, taksi prijevoz u inozemstvu u iznosu 1.901,00 kn te parkiranje u iznosu 399,00 kn) evidentirani su i plaćeni prema ispostavljenim računima dobavljača u iznosu 186.633,00 kn, a s obzirom da nisu ispostavljeni putni nalozi, nije ih moguće povezati s poslovnom svrhom putovanja i/ili zadacima koji su trebali biti obavljeni na službenom putovanju. Ispostavljanjem putnih naloga dokazuje se ne samo da je putovanje obavljeno, nego i da je poslovno motivirano. U putnom nalogu specificiraju se samo oni troškovi koji se izravno nadoknađuju osobi na koju se putni nalog odnosi. Za korištenje privatnog automobila u službene svrhe za koja su evidentirani rashodi u poslovnim knjigama u iznosu 16.793,00 kn ispostavljeni su putni nalozi uz koja nisu priložena izvješća s puta koja upućuju na svrhu određenog službenog putovanja. Osobe kojima su isplaćene naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe nisu u radnom odnosu u Stranci i nije im isplaćena naknada za rad, a odluka o korištenju privatnog automobila u službene svrhe nije donesena.

Evidentiranje rashoda u poslovnim knjigama bez priložene ili vjerodostojne dokumentacije nije u skladu s odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Nefinancijska imovina (računala, informatički program te ulaganja u tuđe poslovne prostore) u iznosu 85.187,00 kn evidentirana je na različitim računima rashoda, a nije evidentirana na računima imovine. Na računima imovine evidentirana je nabava imovine (obračunana je i amortizacija) u iznosu 37.089,00 kn, čija je pojedinačna nabavna vrijednost manja od 3.500,00 kn (sitni inventar) i koja se jednokratno otpisuje. Nabava sitnog inventara (printer, licence, putna navigacija, promotivni pult) u iznosu 11.498,00 kn, evidentirana je na računima rashoda, a ne i izdvojeno od dugotrajne imovine na računu sitnog inventara unutar imovine.

Odredbama članka 16. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 22. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da je imovina resurs koji neprofitna organizacija kontrolira kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Odredbama članka 29. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 14. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15) propisano je da se ulaganja kojima se produžuje vijek uporabe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinancijske imovine kao npr. ulaganja u obnovu, rekonstrukciju ili povećanje nefinancijske imovine koja ne moraju biti uvjetovana stanjem imovine evidentiraju kao povećanje vrijednosti imovine na kojoj je ulaganje izvršeno.

Odredbama članka 27. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članka 12. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, propisano je da se sitni inventar sastoji od zaliha sitnog inventara i sitnog inventara u upotrebi, da je sitni inventar dugotrajna materijalna imovina koja se zbog pojedinačne nabavne vrijednosti manje od 3.500,00 kn može pratiti izdvojeno od dugotrajne imovine te da se sitni inventar otpisuje jednokratno stavljanjem u uporabu ili kalkulatивно razmjerno trošenju.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti pomoćnu knjigu obveza te evidencije putnih naloga i korištenja službenog vozila. Nalaže se, u poslovnim knjigama evidentirati rashode i obveze prema kriteriju nastanka poslovnih događaja u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Nalaže se utvrditi stvarno stanje obveza prema dobavljačima, a rashode i obveze za financijski najam i druge obveze evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje, nalaže se evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama prema vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Nalaže se prije polaska na službena putovanja izdati putni nalog, a po povratku, osim obračuna troškova i pripadajuće dokumentacije, priložiti izvješća s puta koja upućuju na svrhu određenog službenog putovanja.

- Financijski izvještaji

Stranka je sastavila financijske izvještaje u propisanom roku. Podaci iskazani u financijskim izvještajima za 2014. nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, zbog čega financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i financijskog poslovanja Stranke. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 3. i 65. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članaka 8. i 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da je neprofitna organizacija dužna prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva te da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje financijskih izvještaja na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza za 2014. obavljen je u siječnju 2015. Odluka o osnivanju povjerenstava za popis te određivanju rokova obavljanja popisa nije donesena. Popisom su utvrđene obveze u iznosu 208.933,00 kn, a u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirane su i iskazane u iznosu 316.838,00 kn ili za 107.905,00 kn više. Popisom je utvrđeno stanje novčanih sredstava u blagajni u iznosu 25.709,00 kn, a u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirano je u iznosu 26.130,00 kn odnosno za 421,00 kn više.

Nakon obavljenog popisa, sastavljeni su izvještaji o popisu osnovnih sredstava i izvješće o popisu potraživanja, obveza i novca, kojim su utvrđena odstupanja knjigovodstvenog i stvarnog stanja kod novčanih sredstava na žiro računu zbog toga što nisu knjiženi svi izvodi sa žiro računa. Uz izvješća priložene su popisne liste dugotrajne imovine, novčanih sredstava, potraživanja i obveza. Popisom nisu utvrđena odstupanja odnosno manjkovi novčanih sredstava u blagajni i stvarno stanje obveza.

Zakonskom predstavniku nije dan prijedlog za donošenje odluke o nadoknađivanju utvrđenih manjkova i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove te neusklađenosti knjigovodstvenog i stvarnog stanja. Odredbama članaka 13., 14. i 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija odnosno članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija dužna najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis koje se osniva sukladno Statutu ili drugom najvišem općem aktu neprofitne organizacije. Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom zastupniku. Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz Statuta i drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za revizije nalaže obavljati popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Novčana sredstva

U poslovnim knjigama novčana sredstva evidentirana su u iznosu 153.866,00 kn (na žiro računu u iznosu 127.736,00 kn i u blagajni u iznosu 26.130,00 kn), a u financijskim izvještajima iskazana su u iznosu 136.207,00 kn (na žiro računu u iznosu 110.077,00 kn i u blagajni u iznosu 26.130,00 kn). Tijekom 2014., Stranka je poslovala putem dva žiro računa, otvorena kod dvije poslovne banke. Žiro račun (sa stanjem u iznosu 16.778,00 kn) zatvoren je u listopadu 2014. Sredstva u iznosu 16.659,00 kn uplaćena su na žiro račun kod druge poslovne banke, a 122,00 kn odnose se na naknadu platnog prometa. U poslovnim knjigama do konca 2014. navedene poslovne promjene nisu evidentirane (zadnji izvod poslovne banke nakon zatvaranja žiro računa nije evidentiran), nisu obavljena usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, a nisu provedena saldiranja i zaključivanja računa na propisan način. U poslovnim knjigama stanje žiro računa koncem godine evidentirano je u iznosu 16.778,00 kn (umjesto 0,00 kn). Uravnoteženje bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. neispravno je obavljeno evidentiranjem negativnog stanja na prijelaznom računu koncem 2014. u iznosu 17.659,00 kn, što ukazuje da unutar financijske imovine postoji i neusklađenost u iznosu 881,00 kn.

Blagajničko poslovanje obavljano je putem glavne blagajne. Uplate u blagajnu u iznosu 218.112,00 kn odnose se na uplate novčanih sredstava sa žiro računa, a isplate u iznosu 191.982,00 kn odnose se na naknadu za korištenje vlastitog automobila u službene svrhe, nabavu goriva, cestarinu, troškove parkiranja, noćenja, poštarinu te nabavu razne robe i usluga). Stanje novčanih sredstava koncem 2014. prema blagajničkom izvještaju iznosi 26.130,00 kn. Iz blagajničkih izvještaja, vidljivo je da su se u blagajni nalazila novčana sredstva u iznosu od 19.112,00 kn do 87.395,00 kn, ali da nisu korištena navedena sredstva nego su sa žiro računa putem gotovinske kartice, s bankomata, podizana novčana sredstva za različite namjene. Blagajničke isplatnice ne sadrže podatke o primatelju novčanih sredstava i nisu ih potpisale osobe koje su novčana sredstva preuzele. Poslovne promjene u blagajničkim izvještajima nisu evidentirane vremenskim slijedom njihovog nastanka s obzirom da su u blagajničkoj dokumentaciji evidentirani računi iz prethodnog razdoblja u iznosu 4.878,00 kn (za poštarinu, javno bilježničke usluge, nabavu goriva, uredskog materijala, materijala za čišćenje i druge robe), prema računima iz 2012. u iznosu 2.214,00 kn i prema računima iz 2013. u iznosu 2.664,00 kn. Bez priložene dokumentacije isplaćeno je iz blagajne 28.528,00 kn. Stanje novčanih sredstava u blagajni obuhvaćeno je popisom imovine i obveza koncem 2014. i utvrđeno je u iznosu 25.709,00 kn i ne odgovara stanju iskazanom u blagajničkom izvještaju, stanju evidentiranom u poslovnim knjigama i iskazanom stanju u financijskim izvještajima u iznosu 26.130,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi stvarno stanje novčanih sredstava na žiro računu i u blagajni. Predlaže se, donijeti opći akt kojim će se propisati najviši iznos gotovog novca koji se smije na kraju radnog dana zadržati u blagajni. Nalaže se poslovne promjene u blagajni evidentirati slijedom njihova nastanka u skladu s odredbama Pravilnika o financijsko-materijalnom poslovanju Stranke. Nalaže se, za isplate iz blagajne ispostavljati isplatnice iz kojih je vidljivo kome se novac isplaćuje, iznos, svrha i koju mora potpisati osoba koja je novac primila. Nalaže se, za isplate novčanih sredstava iz blagajne, bez dokumentacije, utvrditi kome su isplate obavljene, evidentirati potraživanja u poslovnim knjigama te poduzeti mjere naplate odnosno povrata novčanih sredstava na žiro račun Stranke.

- 3.2. *Stranka prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezane uz planiranje i računovodstveno poslovanje. U očitovanju navodi da će nadležno tijelo Stranke do konca 2015. usvojiti financijski plan i godišnji program rada za 2016. Navodi, da je Predsjednik Stranke donio odluku o temeljitom i sveobuhvatnom popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2015. radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, s obaveznim usklađenjem podataka o obvezama s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama dobavljača (vjerovnika) te će tako utvrđena stanja služiti kao podloga za otvaranje svih propisanih poslovnih knjiga za 2016. Navodi kako Stranka provodi mjere za utvrđivanje osoba kojima su isplaćena sredstva iz blagajne, bez dokumentacije i bez potpisanih isplatnica, nakon čega će u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja te poduzeti mjere naplate, odnosno povrata novčanih sredstava na račun Stranke.*

### III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2014. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2013. utvrđen propust koji se odnosi na donošenje kodeksa etike, ponovljen je i u 2014. (točka 1. Nalaza)
  - Financijski plan i godišnji program rada za 2014. nisu pravovremeno doneseni i nije ih usvojilo Predsjedništvo Stranke. Godišnji program rada ne sadrži iznos financijskih sredstava potrebnih za financiranje aktivnosti, kao ni ukupna financijska sredstva potrebna za ostvarenje planiranih aktivnosti. Stranka nije ustrojila cjelovitu evidenciju obveza te evidencije putnih naloga i korištenja službenog vozila. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2014. evidentirani su i iskazani rashodi i obveze u iznosu 90.135,00 kn koji se odnose na poslovne događaje nastale u 2012. i 2013. (dio u iznosu 37.202,00 kn plaćen je u 2013.). U poslovnim knjigama nisu umanjene obveze za plaćeni iznos financijskog najma, a evidentirani su rashodi u iznosu 4.520,00 kn. Stranka je službeni automobil putem financijskog najma nabavila u srpnju 2013. i evidentirala na računima imovine kapitalizacijom troškova nabave dugotrajne imovine i priznavanje rashoda tijekom korisnog vijeka uporabe u visini obračunane amortizacije (glavnica) te rashodima za kamate. Koncem 2014. u poslovnim knjigama, na računima obveza evidentirana su plaćanja u iznosu 5.780,00 kn (preplata dobavljača), a nisu evidentirane obveze prema dobavljačima niti rashodi. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirani su rashodi u iznosu 42.729,00 kn, bez dokumentacije, iz koje bi bilo vidljivo vrijeme nastanka poslovnog događaja te stvarni iznos rashoda odnosno na koju robu i usluge se rashodi odnose. Za službena putovanja za koja su evidentirani rashodi u iznosu 186.633,00 kn nisu ispostavljeni putni nalozi. Rashodi za korištenje privatnog automobila u službene svrhe evidentirani su u iznosu 16.793,00 kn prema ispostavljenim putnim naložima, uz koje nisu priložena izvješća s puta koja upućuju na svrhu određenog službenog putovanja. Nefinancijska imovina u iznosu 85.187,00 kn evidentirana je na različitim računima rashoda, a nije evidentirana na računima imovine. Na računima imovine evidentirana je nabava imovine (obračunana je i amortizacija) u iznosu 37.089,00 kn, čija je pojedinačna nabavna vrijednost manja od 3.500,00 kn (sitni inventar) i koja se jednokratno otpisuje. Nabava sitnog inventara u iznosu 11.498,00 kn, evidentirana je na računima rashoda, a ne izdvojeno na računu sitnog inventara unutar imovine.

Podaci iskazani u financijskim izvještajima za 2014. nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, poslovne knjige nisu uredno vođene, a odstupanja su utvrđena kod evidentiranja rashoda, obveza i imovine, zbog čega ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i financijskog poslovanja Stranke. Popis imovine i obveza nije obavljen u cijelosti, a zakonski zastupnik nije odlučio o neusklađenosti knjigovodstvenog i stvarnog stanja, nenaplativosti potraživanja i plaćanju obveza. Stanje novčanih sredstava na žiro računi i u blagajni nije usklađeno sa stanjem evidentiranim u poslovnim knjigama (153.866,00 kn), iskazanom u financijskim izvještajima (136.207,00 kn) i popisom imovine i obveza (136.667,00 kn). Poslovne promjene u blagajni nisu evidentirane slijedom njihova nastanka (evidentirani su računi iz 2012. i 2013. u iznosu 4.878,00 kn). Za isplate novčanih sredstava iz blagajne u iznosu 191.982,00 kn, ispostavljene su blagajničke isplatnice, iz kojih nije vidljivo tko je novčana sredstva primio i nisu ih potpisale osobe kojima su sredstva isplaćena. Iz blagajne su tijekom 2014. obavljene isplate novčanih sredstava u iznosu 28.528,00 kn, bez priložene dokumentacije. (točka 3. Nalaza)

4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u listopadu 2009., upisom u Registar političkih stranaka. Jedinstvena je politička organizacija ustrojena na teritorijalnom načelu i sastoji se od Središnjice, općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica. Statutom iz lipnja 2013. i prosinca 2014., uređeni su i utvrđeni naziv, znak, sjedište i ciljevi Stranke, način informiranja javnosti, načela djelovanja, prava i obveza članova, ustrojstvo, tijela upravljanja (način njihova izbora i opoziva, imenovanja i smjenjivanja, trajanje mandata), sredstva za rad te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Do 3. studenoga 2014., Predsjednica Stranke bila je Ruža Tomašić, a od 13. prosinca 2014., Predsjednik je Ivan Tepeš. Financijskim planom, koji je donesen u prosincu 2014., planirani su ukupni prihodi u iznosu 1.635.501,00 kn i rashodi u iznosu 1.157.009,00 kn. Prihodi i rashodi nisu realno planirani. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2014., prihodi su iskazani u iznosu 2.014.771,00 kn, rashodi u iznosu 2.106.782,00 kn te manjak prihoda u iznosu 92.011,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosio je 204.902,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 112.891,00 kn. Prihodi ostvareni u iznosu 2.014.771,00 kn su za 374.248,00 kn ili 22,8 % veći u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 358.298,00 kn, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 1.566.766,00 kn, prihode od članarina u iznosu 82.750,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 6.102,00 kn te na druge prihode u iznosu 855,00 kn. Ostvareni prihodi nisu u cijelosti korišteni za financiranje rashoda redovnog poslovanja te ostvarivanja ciljeva utvrđenih Statutom. Ostvareni rashodi u iznosu 2.106.782,00 kn su za 937.167,00 kn ili 80,0 % veći u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 308.621,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.640.061,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 43.373,00 kn, financijske rashode u iznosu 34.415,00 kn te na rashode za donacije (pomoći) u iznosu 80.312,00 kn. Stanje zaduženja evidentirano u poslovnim knjigama i iskazano u financijskim izvještajima koncem 2014. iznosi 132.207,00 kn, a odnosi se na obveze za financijski najam. Na web-stranici, Stranka je objavila godišnje financijske izvještaje i godišnje izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama). Objavljeni podaci nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

Financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i financijskog poslovanja, a dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na izvršenje preporuka revizije za 2013. te planiranje i računovodstveno poslovanje utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.